

Amb llum vermella

No els costa d'adonar-se'n. Coses així no passen despercebudes, encara que l'ambient sigui una mica caòtic, les tres converses es barregin i a la taula s'acumulin plats d'olives i de patates fregides i gots amb aperitius (tònica, vermut, bíter...) entre prospectes, tríptics de museus, bitllets de metro cancel·lats, postaletes, una ampolla de Perrier i tres sobres de fotografies que esperen torn mentre un altre ja ha començat a córrer de mà en mà.

És a la foto número 15 de les que es van passant entre comentaris d'admiració i explicacions entusiastes. En Miquel fa esforços per estar atent als monuments visitats, que ja li sembla que no s'acabin mai, mentre el seu fill escolta bocabadat el nen de la casa, que li descriu fins l'últim fusell del Museu de l'Exèrcit. La Roseta va fent que sí amb el cap, cada vegada que l'amfitriona li pinta una meravella incomparable: és el millor museu del món —i tant—, unes botigues que aquí no en tenim —oh—, i des de dalt tens una vista... —sí, és clar, que bé, ha de ser fantàstic, i tant que sí—. La Roseta encadena els assentiments sense vacil·lar.

En Marc i la Diana, satisfets d'exhumar el viatge de l'estiu —la millor època per anar a París—, responen les preguntes, més sol·lícites que entusiasmades, dels convidats —què hi vols fer, sempre han estat una mica envejosos—, que agraeixen l'ampolla de beaujolais i el perfum comprat a les Galeries Lafayette.

—Ja pensàvem que ens portaríeu una Torre Eiffel en miniatura.

—I ara! És tan típic... —en Marc s'acomoda a la butaca amb el got a la mà— però fixa't com n'han sabut, els francesos, de convertir un bunyol de parallamps com aquell en una atracció de primeríssim ordre, en un crit al progrés tècnic, en un símbol, en un... i tampoc no val tant la pena, és més petita del que sembla.

—I no hi va a anar?

—Coi, és clar que sí. A París la Torre Eiffel és visita obligada. Quin ridícul, si no. Seria com venir a Barcelona i no veure el Parc Güell, el Floquet (que en pau descansi) o el Camp Nou.

En Miquel ho entén perfectament, és clar. I la Roseta mou el cap amunt i avall i corrobora:

—I tant, sí.

Així doncs, és a la foto número 15 del primer sobre que el fill dels convidats, amb una patata fregida a cada mà, interromp la conversa dels grans i pregunta qui és aquest senyor que surt a totes les fotos. Al començament, ni els pares ni els amfitrions no l'entenen: les fotos són plenes de gent que camina, bada, menja gelats i es fa fotos. És inevitable que hi surtin, si tothom va als mateixos llocs a les mateixes hores. És per aquesta raó —li expliquen sense perdre de vista les mans olioses— que les postals sempre són més maques: al fotògraf li deixen fer fora la gentada i s'estalvia que hi hagi algú més o menys ridícul que li espatlli la feina.

Però l'índex del nen assenyala amb insistència la fotografia, cada cop més a prop, fins que es posa inexorablement sobre la cara d'un noi. Un desconegut. Maldissimulant les ganes de ventar bufetada al mocós, els amfitrions s'hi fixen, però no li veuen res d'especial. És un com tants d'altres, que devia fer el dropo davant de Notre-Dame aquell matí. La foto enquadra frontalment la catedral des de ben enrere; perquè, si no —en Marc ho comenta fent gestos de fotògraf professional— hauria estat impossible fer-la-hi cabre tota. Força lluny, una parella confosa entre les innombrables parelles de la plaça saluda, sembla que alegrement (són ells, mare i fill; el pare no, que és qui fa anar la càmera). Al mig de la plaça, el noi camina cap a fora del quadre mirant de no tocar-se mentre menja alguna cosa regalimosa (es posa la mà sota el mentó) que deu ser una crep o una gofra. Porta una camisa de color groc canari i uns pantalons curts beix, plens de butxaques i cremalleres. Els pares i els amfitrions hi estan d'acord: no li veuen res de particular.

—Que sí! —insisteix el marrec mentre rescata l'última foto del munt on les deixen i els la mostra triomfal: el fill d'en Marc i de la Diana somriu davant l'estàtua eqüestre de Carlemany que hi ha a la plaça de la catedral. A la dreta del quadre i uns metres més endarrere de la gropa imperial, el noi de la camisa groga seu en un banc i endrapa mitja baguet embolicada amb paper de pastisseria.

La coincidència els fa molta gràcia. És evident que, després de menjar-se l'entrepà, el noi va fer postres; i que les dues fotografies, tirades en poca estona, el van captar sense voler. Mig seriosament mig en broma, uns i altres s'hi comencen a engrescar, a veure si en troben una altra, va! I, efectivament, la Diana alça de seguida una fotografia; aquesta, presa des de la porta del Museu d'Orsay. Entre la gent que s'espera i forma una cua que tomba la cantonada, el mateix noi, situat mitja dotzena de persones per davant de la família, llegeix una revista. Porta una altra indumentària:

texans blaus llargs, sandàlies i una camisa salmó; però és ell, segur. Al xamfrà, una banda de jazz amenitza l'espera.

Durant uns instants tots queden astorats. Quina probabilitat deu haver-hi d'ensopegar la mateixa persona dos cops en dies diferents? I tres cops? I quatre? Perquè amb la del Museu d'Orsay troben de seguida dues fotos més: al capdamunt de l'Arc del Triomf i en una terrassa del bulevard Saint Michel, amb una cervesa a la mà que, per la forma d'esfera truncada de la copa, dedueixen que és una Leffe. Quina casualitat extraordinària! Ara sí que el viatge ha guanyat un punt d'insòlit i irrepetible. En Marc i la Diana entrecreuen les mirades i se somriuen amplament, alhora que fan una demanda tàcita d'admiració als convidats, que també somriuen, sí, però callen. I segur que els corseca l'enveja.

—Coi, la salsa del viatge són aquests petits detalls —rebla en Marc, satisfet, mentre s'afegeix una mesura respectable de ginebra a la tònica—. És com aquella altra anècdota d'abans, la de l'amic que feia sis anys que no vèiem, i pam, ens el trobem al concert d'Omara Portuondo, al Parc Floral (i gratuït, eh?), entre més de mil persones. Va ser tan gran, tan... especial. Ara que, és clar, perquè sigui realment especial, *s'ha* d'haver anat al concert de la Portuondo a París; trobar-se algú a la revetlla del barri no té cap gràcia.

En Miquel i la Roseta, amb les cames juntes i les mans sobre els genolls, ho avalen completament; és impressionant, sí. Fruïnt de la situació, els amfitrions comencen a repassar entusiasmats les fotos una per una i conviden els altres a fer el mateix, alhora que celebren amb grans crits cada troballa. Els nens s'hi apunten de seguida i la vetllada pren un aire de competició. Com en els àlbums d'*On és Wally?*, el joc consisteix a veure qui localitza primer una nova aparició estel·lar del noi. Les troballes se succeeixen: a la Défense, als Camps Elisis, als jardins de les Tulleries; i al Museu del Louvre, dues vegades! En una, amb sol, el noi aguanta una tira de postals oberta com un acordió i que penja gairebé fins a terra; i en l'altra, amb el braç alçat sota la pluja parisenca, ofereix un paraigua plegable a la llarguíssima corrua de visitants estoics, que comença a la piràmide de vidre de l'entrada, fa tres ziga-zagues pel pati i acaba sota els porxos de l'ala Richelieu del museu, on l'expectativa de poder entrar —segons els amfitrions— se'n va cap a dues hores més tard.

I això només és el primer rodet. Desensobrat el següent, la història es repeteix: el desconegut llegeix estirat a tocar del Sena; pren te amb menta a la mesquita; reposa (ulls tancats) a l'ombra del famós cedre del Líban, i coi!, mentre la família saluda i es fa una

foto davant La Tour d'Argent —ja ho sabeu, és el restaurant més luxós de París—, ell en surt per la porta amb posat distret. Si sembla un pelacanyes... Les fotos passen cada vegada més ràpidament i amb menys explicacions. El noi apareix assegut a les escales de l'Òpera Bastille, mira quadres a les galeries del Marais i toca el contrabaix sota les arcades de la plaça dels Vosges. La Roseta dóna un cop de colze discret a en Miquel. Els amfitrions comencen a tenir la sensació de no poder treure-se'l de sobre. No se'n saben avenir: que els vigilava?, que els seguia? —Tu vas trobar a faltar alguna cosa? No, i tu?—, i es palpen el pit i les butxaques, encara que ja faci mesos que han tornat. Però no, no els falta res. Els sobra, en tot cas; perquè el noi no desapareix. Al contrari, se'ls mira i tot, somrient, des de la imatge. En l'última, fins i tot sembla ben conscient de sortir a la foto. Es miren els uns als altres. Treuen més fotos. Les examinen. El resultat és el mateix. Silenci.

—Doncs a mi no sé si m'agradaria que em passés això. Em sembla que prefereixo quedar-me a casa tranquil·la —la Diana es tiba enrere com si la Roseta, aquesta que es pensa que el món s'acaba a Segur de Calafell!, l'hagués punxada als ronyons—, ara que, vaja, jo no dic res, si us agrada a vosaltres ja està bé... —continua la convidada fluixet, gairebé sense alçar els ulls del biter, que es beu a glops menuts i vermells.

—Això no pot ser, és impossible —redunda en Marc passant per alt el comentari. Qui és el desconegut? Un turista com ells? La Diana diu que ho ha de ser, sí, perquè és impossible que algú que tingués obligacions hagués disposat de *tant* de temps per fer *tot* el que van fer ells. I es mira de reüll la Roseta. Però en Miquel, redreçant-se de la posició aclofada que havia adoptat progressivament, fa notar entusiasmat que el noi, a les fotos del Louvre, sembla un venedor ambulat.

—O potser és un músic de carrer —afegeix la Roseta, gairebé indiferent. En Marc no ho veu clar: i si en lloc de vendre un paraigua feia un senyal a algú de la cua? I si havia comprat les postals? I no podia haver-se afegit espontàniament al grup de jazz de la plaça dels Vosges? Els nens, encantats, suggereixen una història de tèrboles missions i serveis secrets...

Tot d'una, a en Marc, li sembla estúpid que parlin tant del noi; que hagi esdevingut l'autèntic protagonista. El viatge ja no és excepcional, ni tan sols comú. És com si els haguessin estafat: van pagar per un viatge particular, no un de grup on sempre hagin de sortir els altres a les fotos. I ara, després de tornar tan contents i enganyats, veuen que no, que algú els ha aixafat la guitarra, que no poden evocar el

viatge com els agrada, perquè el noi els diu i repeteix que hi havia més gent, que no eren els únics, vaja, i que no val la pena estar-ne gaire cofoi si aquestes fotos tan entranyables tant poden ser de la família com de qualsevol. O potser és això, pensa en Marc: ja no són les seves fotografies, sinó les d'un desconegut. El viatge d'algú altre.

Però no pot ser. No Pot Ser. I comença a remenar les fotos per trobar-ne una on no surti l'indesitjable esgarriacries que els ha fotut enlaire les vacances sense que se n'adonin. De seguida s'hi afegeixen els altres i retiren els entrebancs que hi ha a la taula per poder-hi escampar les fotos amb comoditat. N'hi ha d'haver una, almenys una. Els vasos mig buits i els plats amb quatre olives solitàries desapareixen a la cuina i, el que queda (tríptics, un pòster, tiquets de metro...), en Marc ho fa caure amb un únic moviment del braç, que ho escampa tot per terra i sota la butaca i el sofà. Tots s'acosten a la taula per fixar-s'hi millor i comencen a ordenar les fotografies, a disposar-les segons el rodet i la numeració i a buscar-ne una que estigui lliure de l'estrany. Tot i arrenjar-les amb compte, un cop col·locats els dos primers rodets, ja no queda espai per a la resta i les fotos comencen a caure les unes sobre les altres. El noi és arreu. Com és possible que no se l'hagin tret de sobre ni una vegada? Se'ls acudeix que si s'haguessin fet fotos a l'habitació de l'hotel, ell no hi hauria sortit. O si en lloc de retratar-se davant dels monuments, els haguessin fotografiat sols... però això és una bestiesa: per què la volen, la foto, si ells no hi surten? Ja comprarien postals, no?

Les fotos del darrer rodet cauen amb cadència regular a sobre la taula: una i una altra i en aquesta hi és i aquí també i aquí i només en queden tres, només dues, una... La darrera foto queda suspesa en l'aire sense que la mà que l'aguanta la deixi afegir-se a les anteriors. És la de l'aeroport, l'última, abans d'agafar l'avió cap a casa. Carregats de maletes i paquets diversos, tots tres, en Marc, el nen i la Diana, somriuen amb cansament i satisfacció. Són a la porta d'embarcament. I no hi ha ningú més.

En Marc fa un crit de victòria i alça el puny crispat, com alguns futbolistes quan celebren els gols. La Diana, angoixada i amb les mans al pit, deixa anar un panteix alleugerit. I els nens —ooé, oé, oé, ooé— salten i s'abracen. En Miquel, que s'havia tirat endavant a mesura que augmentava la tensió, cau desinflat al sofà, amb la mirada buida de la decepció pintada a la cara.

Hi ha un moment d'immobilitat immensa: l'instant just que triguen a sentir que la Roseta, amb un fil de veu que talla com una serra elèctrica, pregunta, si es pot saber, qui els va fer la fotografia.